

ЗАВХАН АЙМАГ ДАХЬ
ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР

САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН АУДИТ

Алдархаан сумын Засаг даргын 2023 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан хийсэн аудитын хураангуй тайлан

Аудитын код: ЗАА-2023/185/НА-СТА-ТТЗ

Цахим хуудас:

www.audit.mn

Улиастай сум

2024 он

Завхан аймаг дахь Төрийн аудитын газрын

тэргүүлэх аудитор: Д.Бат-Ундраа

Утас: 99993365

Цахим хаяг: bat-undraa@audit.gov.mn

Аудитын менежер: Х.Болдбаатар

Утас: 99105506

Цахим хаяг: boldbaatarkh@audit.gov.mn

Ахлах аудитор: Ц.Оюунсүвд

Утас: 99076038

Цахим хаяг: oyunsuvdts@audit.gov.mn

Энэхүү аудитын тайлантай холбоотой нэмэлт мэдээллийг дээрх хаягаар авна уу.

**ЗАВХАН АЙМАГ ДАХЬ
ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР**

81090 Улаанбаатар, Завхан аймаг
Утас/Факс: 7046-36-12
И-мэйл: zavkhan@audit.gov.mn

дсд/4.03.дс № дсг

танай _____ -ны № _____ -т

АЛДАРХААН СУМЫН
ЗАСАГ ДАРГА Ю.ДЭЛГЭРНАСАН -д

Хязгаарлалттай дүгнэлт

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3.1, 8 дугаар зүйлийн 8.1, Төсвийн хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.2-д заасны дагуу Алдархаан сумын Засаг даргын 2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх нэгтгэсэн санхүүгийн байдал, санхүүгийн үр дүн, цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлт, мөнгөн гүйлгээний тайлан, тодруулгууд болон төсвийн гүйцэтгэлд аудит хийлээ.

Дүгнэлтийн үндэслэл хэсэгт дурдсан буруу илэрхийлэл нь материаллаг боловч өргөн тархаагүй гэж үзсэн бөгөөд санхүүгийн тайланд үзүүлэх нөлөөг эс тооцвол Алдархаан сумын Засаг даргын 2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартад нийцүүлэн бүх материаллаг зүйлсийн хувьд үнэн зөв толилуулсан байна.

Дүгнэлтийн үндэслэл

Төрийн аудитын байгууллага аудит хийхдээ Аудитын дээд байгууллагын олон улсын стандарт, түүнд нийцүүлэн Монгол Улсын Ерөнхий аудиторын баталсан журам, зааврын дагуу гүйцэтгэж, аудит хийгдэх байгууллагаас хараат бус, аудиторын ёс зүйн үүрэг хариуцлагыг биелүүлж ажилласан. Бидний цуглуулсан хангалттай бөгөөд зохистой аудитын нотолгоо нь дүгнэлт өгөх үндэслэл болно.

Төсвийн шууд захирагчдын аудитаар илэрсэн алдаа зөрчилд дүн шинжилгээ хийхэд сумын Орон нутгийн хөгжлийн сан болон Хоршоо хөгжүүлэх сангийн үйл ажиллагаанд тавих хяналтыг хэрэгжүүлээгүйтэй холбоотой 250,346.6 мянган төгрөгийн зөрчил байна.

Энэ нь Төсвийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.4.1 "төсвийг үр ашигтай, хэмнэлттэй байхаар төлөвлөж, зарцуулах", 15.4.1-д "төсвийн ерөнхийлөн захирагчийн энэ хуулийн 14.2.2, 14.2.3, 14.2.5, 14.2.8-д заасан болон төсвийн шууд захирагчийн энэ хуулийн 16.5-д заасан бүрэн эрхийг хэрэгжүүлэх", 16.5.2-д "батлагдсан төсөв, хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэх талаар төсвийн ерөнхийлөн захирагчтай байгуулсан гэрээний хүрээнд төсвийн хөрөнгийг удирдах, зарцуулалтад нь хяналт тавих", 16.5.5-д "батлагдсан төсвийг зориулалтын дагуу зарцуулах", 16.5.6-д "дотоод аудитын үйл ажиллагааг хэрэгжүүлэх", Сангийн сайдын 2021 оны 86 дугаар тушаалаар батлагдсан "Орон нутгийн хөгжлийн сангийн үйл ажиллагааны журам"-ын 3.4-т "Сум дүүргийн Засаг даргын чиг үүрэг", 3.4.3-т "Сум, дүүргийн хэмжээнд орон нутгийн хөгжлийн сангийн үйл ажиллагааг зохион байгуулах, хэрэгжилтэд хяналт тавих", Хүнс, хөдөө аж ахуй, хөнгөн үйлдвэрийн сайдын 2021 оны А/361 дүгээр тушаалаар батлагдсан "Хоршоог хөгжүүлэх сангаас хөнгөлөлттэй зээл олгох, сонгон шалгаруулах, эргэн төлүүлэх, хяналт тавих журам"-ын 3.4.3-д "энэ журмын 3.4.2-т заасан төслийг хэрэгжүүлэх хуулийн этгээд, иргэнтэй холбогдох хууль, журмын дагуу зээлийн болон барьцааны гэрээ байгуулж, биелэлтийг хангуулах, төслийн явц, үр дүнд байнгын хяналт тавих", 3.4.11-д "Сангаас олгосон зээлийн эргэн төлөлтийн төлбөрийг зээлдэгч төлөхгүй тохиолдолд сумын Засаг дарга уг төлбөрийг төлүүлэх арга хэмжээг авч зээлийн дансанд төвлөрүүлнэ" гэж заасныг зөрчсөн байна.

Audit(D)A4-root/2024

06.08.2024

Асуудлыг онцолсон хэсэг

2023 оны санхүүжилтийг өмнөх онтой харьцуулахад 925,376.4 мянган төгрөгөөр өссөн байна. Энэ нь татвар болон татварын бус орлого 124,411.6 мянган төгрөгөөр өссөн, орон нутгийн хөгжлийн сан 171,347.7 мянган төгрөгөөр, тус онд цалин нэмэгдсэнтэй холбогдуулан аймгаас авах санхүүгийн дэмжлэг 147,305.2 мянган төгрөгөөр, татварын орлогын санхүүжилт 188,991.4 мянган төгрөгөөр нэмэгдсэн, улсын төсөвт байгууллагын тогтмол зардал 258,264.0 мянган төгрөгийг орон нутгийн төсвөөс олгосон, төвлөрүүлэх шилжүүлэг 35,056.5 мянган төгрөгөөр өссөн зэрэгтэй холбоотой байна.

Аудитын гол асуудал

Алдархаан сумын Засаг даргын 2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн байдал, санхүүгийн үр дүн, цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлт, мөнгөн гүйлгээний тайлан, тодруулгууд болон төсвийн гүйцэтгэлд дүгнэлт өгөх аудитаар харьяа төсвийн шууд захирагчийн санхүүгийн тайлангийн аудитаар илэрсэн алдаа, зөрчилд дүн шинжилгээ хийхэд сумын Засаг даргын үйл ажиллагаатай шууд хамааралтай алдаа, зөрчил өмнөх оноос 39.6 хувиар өссөн байна.

Бусад асуудлын хэсэг

Алдархаан сумын Засаг дарга нь тайлант онд татварын орлогыг 269,113.0 мянган төгрөгөөр төлөвлөж, гүйцэтгэл 402,033.8 мянган төгрөг буюу 49.4 хувиар давсан байна. Хувь хүний орлогын албан татварын хөнгөлөлт 27,012.0 мянган төгрөгийг 33 иргэнд буцаан олгосон байна.

Санхүүгийн тайланд төсвийн захирагчийн хүлээх үүрэг, хариуцлага

Төсвийн захирагч санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартын дагуу үнэн зөв бэлтгэж толилуулах үүрэгтэй.

Санхүүгийн тайланг залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийлэлгүй бэлтгэхэд шаардлагатай гэж үзсэн дотоод хяналтыг тодорхойлж, хэрэгжүүлэх үүрэг хариуцлага хүлээнэ.

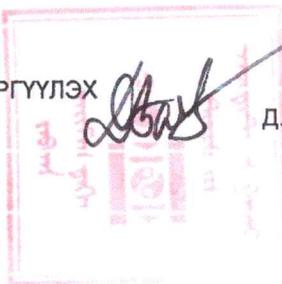
Төрийн аудитын байгууллагын үүрэг, хариуцлага

Төрийн аудитын байгууллага залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийллээс санхүүгийн тайлан бүхэлдээ ангид эсэх талаарх үндэслэлтэй баталгаажуулалт олж авах, дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргах зорилготой.

Үндэслэлтэй баталгаажуулалт нь дээд түвшнийх боловч үнэмлэхүй түвшний баталгаажуулалт биш бөгөөд АДБОУС-ын дагуу хийсэн аудитаар бүх материаллаг буруу илэрхийлэл бүрийг илрүүлнэ гэсэн баталгаа болохгүй юм.

Буруу илэрхийлэл нь залилан эсвэл алдаанаас үүсэж болох бөгөөд дангаараа эсвэл нийлээд уг санхүүгийн тайланд үндэслэн гарах хэрэглэгчдийн эдийн засгийн шийдвэрт нөлөөлөх үндэслэлтэй байвал материаллаг гэж үздэг.

ДАРГА, ТЭРГҮҮЛЭХ
АУДИТОР

Д.БАТ-УНДРАА

Хоёр. Аудит хийсэн санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэл

2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн нэгтгэсэн байдлын тайлан

2023 оны 12 дугаар сарын 31

/мянган төгрөгөөр/

Код:	Тайлангийн үзүүлэлт	2022 оны 12 сарын 31	2023 оны 12 сарын 31
1	ЭРГЭЛТИЙН ХӨРӨНГИЙН ДҮН	699,702.2	915,868.7
31	МӨНГӨН ХӨРӨНГӨ	446,645.9	667,775.7
33	АВЛАГА	214,658.0	196,679.3
34	УРЬДЧИЛГАА	0.0	0.0
35	БАРАА МАТЕРИАЛ	38,398.3	51,413.7
2	ЭРГЭЛТИЙН БУС ХӨРӨНГИЙН ДҮН	534,670.5	871,619.4
39	ҮНДСЭН ХӨРӨНГӨ	534,670.5	871,619.4
39200	Биет хөрөнгө	504,071.8	841,590.7
39300	Биет бус хөрөнгө	30,598.7	30,028.7
3	НИЙТ ХӨРӨНГИЙН ДҮН III=I+II	1,234,372.7	1,787,488.1
4	НИЙТ ӨР ТӨЛБӨР	8,754.3	3,041.6
41	БОГИНО ХУГАЦААТ ӨР ТӨЛБӨР	8,754.3	3,041.6
41300	Өглөг	8,754.3	3,041.6
5	ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН	1,225,618.5	1,784,446.5
51	Засгийн газрын хувь оролцоо	1,225,618.5	1,784,446.5
51100	Засгийн газрын оруулсан капитал	449,344.4	449,344.4
51200	Хуримтлагдсан үр дүн	711,516.4	1,270,344.4
51300	Хөрөнгийн дахин үнэлгээний зөрүү	64,757.7	64,757.7
6	ӨР ТӨЛБӨР, ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН VI=IV+V	1,234,372.7	1,787,488.1

2.2 Аудит хийсэн санхүүгийн нэгтгэсэн үр дүнгийн тайлан

2023 оны 12 дугаар сарын 31

/мянган төгрөгөөр/

Код:	Тайлангийн үзүүлэлт	2022 оны 12 сарын 31	2023 оны 12 сарын 31
I	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ОРЛОГЫН ДҮН (I)	1,235,152.6	1,774,368.0
11	ТАТВАРЫН ОРЛОГО	259,753.3	356,679.4
110	Орлогын албан татвар	163,793.4	174,647.8
1100	Хувь хүний орлогын албан татвар	177,340.4	201,659.8
1101	Хувь хүний орлогын албан татварын буцаан олголт	-13,546.9	-27,012.0
113	Хөрөнгийн албан татвар	3,768.7	73,876.9
118	Бусад татвар, төлбөр, хураамж	92,191.2	108,154.7
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	15,608.7	425,596.2
120	Нийтлэг татварын бус орлого	15,608.7	425,596.2
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	959,790.5	992,092.4
II	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЗАРДЛЫН ДҮН	980,364.6	936,317.5
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	980,364.6	936,317.5
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	527,736.9	918,158.4
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	239,237.0	402,383.8
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	29,980.4	53,446.8
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	35,445.7	37,832.9
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	24,556.6	42,827.5
2105	Нормативт зардал	189.0	0.0
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	2,977.4	3,423.6
2107	Томилолт, зочны зардал	2,187.0	7,682.1
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	4,732.6	4,538.2
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	188,431.2	366,023.6
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	452,627.7	18,159.1
III	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ҮР ДҮН (III)=(I)-(II)	254,787.9	838,050.5

V	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ЗАРДЛЫН ДҮН	3,372,368.6	279,222.4
VI	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ НИЙТ ҮР ДҮН (VI)=(III)+(IV)-(V)	-3,117,580.6	558,828.0

2.3 Аудит хийсэн нэгтгэсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан

2023 оны 12 дугаар сарын 31

/мянган төгрөгөөр/

Код:	Тайлангийн үзүүлэлт	Засгийн газрын хувь оролцооны нийт дүн	Нийт цэвэр хөрөнгө/өмч
1	2021 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	4,368,201.9	4,368,201.9
10	2022 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	1,225,618.5	1,225,618.5
3	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	4,343,199.1	4,343,199.1
2	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт	-25,002.8	-25,002.8
9	Тайлант үеийн үр дүн	-3,117,580.6	-3,117,580.6
11	2023 оны 1-р сарын 1-нээрх үлдэгдэл	1,225,618.5	1,225,618.5
20	2023 оны 12-р сарын 31-наарх үлдэгдэл	1,784,446.5	1,784,446.5
13	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	1,225,618.5	1,225,618.5
19	Тайлант үеийн үр дүн	558,828.0	558,828.0

2.4 Аудит хийсэн нэгтгэсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан

2023 оны 12 дугаар сарын 31

/мянган төгрөгөөр/

Код:	Тайлангийн үзүүлэлт	2022 оны 12 сарын 31	2023 оны 12 сарын 31
I	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ОРЛОГЫН ДҮН (I)	1,251,774.0	1,391,327.7
11	ТАТВАРЫН ОРЛОГО	259,753.3	356,679.4
110	Орлогын албан татвар	163,793.4	174,647.8
1100	Хувь хүний орлогын албан татвар	177,340.4	201,659.8
1101	Хувь хүний орлогын албан татварын буцаан олголт	-13,546.9	-27,012.0
113	Хөрөнгийн албан татвар	3,768.7	73,876.9
118	Бусад татвар, төлбөр, хураамж	92,191.2	108,154.7
1180	Бусад нийтлэг төлбөр, хураамж	7,707.9	6,671.8
1181	Газрын төлбөр	22,290.7	73,468.7
1182	Байгалийн нөөц ашигласны төлбөр	62,192.6	28,014.2
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	32,230.2	42,555.9
120	Нийтлэг татварын бус орлого	32,230.2	42,555.9
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	959,790.5	992,092.4
II	НИЙТ ЗАРЛАГА ба ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	929,437.7	884,122.7
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	929,437.7	884,122.7
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	475,913.5	865,963.7
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	237,051.0	405,601.3
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	32,063.0	55,132.1
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	41,029.8	38,032.9
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	23,778.7	38,970.0
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	2,828.3	4,789.8
2107	Томиллолт, зочны зардал	2,187.0	7,682.1
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	5,434.6	4,526.2
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	131,541.0	311,229.2
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	453,524.3	18,159.1
III	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ	322,336.3	507,205.0
V	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН МӨНГӨН ЗАРДЛЫН ДҮН	203,150.6	285,975.2
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	203,150.6	285,975.2
2200	Дотоод эх үүсвэрээр	203,150.6	285,975.2
2260	Гадаад эх үүсвэрээр	0.0	0.0
VI	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ	-203,150.6	-285,975.2
VII	САНХҮҮГИЙН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭНИЙ ДҮН	-100.0	-100.0

23	ЭРГЭЖ ТӨЛӨГДӨХ ТӨЛБӨРИЙГ ХАССАН ЗЭЭЛ	100.0	100.0
VIII	НИЙТ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (VIII)=(III)+(VI)+(VII)	119,085.7	221,129.8
101	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	327,560.2	446,645.9
20	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	446,645.9	667,775.7

2.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

2023 оны 12 дугаар сарын 31

/мянган төгрөгөөр/

Код	Үзүүлэлт	Төлөвлөгөө	Төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан
II	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	1,707,007.9	1,120,511.5
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	898,460.3	841,189.1
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	898,460.3	841,189.1
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	441,055.3	405,601.3
210101	Үндсэн цалин	338,672.1	288,565.9
210102	Нэмэгдэл	89,357.6	92,976.0
210104	Урамшуулал	13,025.6	24,059.5
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	55,132.1	55,132.1
210201	Тэтгэврийн даатгал	37,489.7	37,489.7
210202	Тэтгэмжийн даатгал	4,410.6	4,410.6
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	3,528.4	3,528.4
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	882.2	882.2
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	8,821.2	8,821.2
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	285,479.0	282,755.7
210301	Гэрэл, цахилгаан	20,434.5	17,450.4
210302	Түлш, халаалт	263,048.3	263,841.3
210303	Цэвэр, бохир ус	1,996.2	1,464.0
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	38,597.9	38,573.0
210401	Бичиг хэрэг	7,848.4	7,654.1
210402	Тээвэр, шатахуун	26,517.5	26,517.4
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	3,232.0	3,401.5
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	1,000.0	1,000.0
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	15,789.8	15,664.7
210604	Урсгал засвар	15,789.8	15,664.7
2107	Томилолт, зочны зардал	5,341.6	4,962.1
210702	Дотоод албан томилолт	5,341.6	4,962.1
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	5,989.7	4,526.2
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	4,460.0	4,331.5
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	540.0	0.0
210803	Даатгалын үйлчилгээ	469.1	0.0
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	227.7	61.7
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	73.8	0.0
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	203.4	133.0
210808	Банк, санхүүгийн байгууллагын үйлчилгээний хураамж	15.7	0.0
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	51,074.9	33,973.9
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	48,371.5	31,270.5
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	2,703.4	2,703.4
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	558,851.8	279,222.4
223001	Бусад хөрөнгө	558,851.8	279,222.4
23	ЭРГЭЖ ТӨЛӨГДӨХ ТӨЛБӨРИЙГ ХАССАН ЗЭЭЛ	249,695.8	100.0
230001	Эргэж төлөгдөх зээл	249,695.8	100.0
III	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	1,707,007.9	1,241,566.0
32	ОРОН НУТГИЙН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	1,198,812.7	1,223,587.4
320001	Орон нутгийн төсвөөс	879,214.4	903,989.1
320002	Орон нутгийн хөгжлийн сангаас санхүүжих	319,598.3	319,598.3

35	ТӨСӨВТ БАЙГУУЛЛАГЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНААС	508,195.2	17,978.7
350001	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	0.0	17,978.7
350003	Урьд оны үлдэгдлээс санхүүжих	508,195.2	0.0
4	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	0.0	106,994.8
5	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	0.0	228,049.4

2.6 Аудит хийсэн нэмэлт төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

2023 оны 12 дугаар сарын 31

/мянган төгрөгөөр/

Код	Үзүүлэлт	ТЗ цэвэр дүн
II	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	30,687,987.20
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	30,687,987.20
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	30,127,336.08
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	1,360,861.08
210301	Гэрэл, цахилгаан	1,360,861.08
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	397,000.00
210402	Тээвэр, шатахуун	260,000.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	20,000.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	117,000.00
2107	Томилолт, зочны зардал	2,720,000.00
210702	Дотоод албан томилолт	2,720,000.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	25,649,475.00
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	25,649,475.00
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	560,651.12
2133	Олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	560,651.12
213405	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, нэмэлт санхүүжилт төвлөрүүлэх шилжүүлэг	560,651.12
I	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	30,687,987.20
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	30,687,987.20
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	30,687,987.20

Гурав. Аудитын илрүүлэлт:

Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн санхүүгийн тайлангийн аудитаар дотоод хяналтыг хэрэгжүүлээгүйтэй холбоотой 250,346.6 мянган төгрөгийн зөрчилд албан шаардлага өглөө.

Аудитаар нийт илрүүлсэн 250,346.6 мянган төгрөгийн зөрчил нь тогтоосон материаллаг байдлын түвшнээс 224,514.5 мянган төгрөгөөр давсан тул “Хязгаарлалттай” дүгнэлт өглөө.

5.1 Төлбөрийн акт тогтоогоогүй

5.2 Албан шаардлага

Төсвийн шууд захирагчдын аудитаар илэрсэн алдаа зөрчилд дүн шинжилгээ хийхэд сумын Орон нутгийн хөгжлийн сангийн болон Хоршоо хөгжүүлэх сангийн үйл ажиллагаанд тавих хяналтыг хэрэгжүүлээгүйтэй холбоотой 250,346.6 мянган төгрөгийн зөрчилд албан шаардлага өглөө.

5.3 Зөвлөмж өгөгдөөгүй

Аудитын явцад бидэнтэй хамтран ажилласан холбогдох ажилтнуудад талархал илэрхийлье.

6. АУДИТААР ИЛЭРСЭН БУРУУ ИЛЭРХИЙЛЛИЙН НЭГТГЭЛ

Санхүүгийн тайлангийн аудитын зөрчлийн нэгтгэл

/мянган төгрөгөөр/

Байгууллагын нэр	Нийт зөрчил		Үүнээс										
			Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж		Хариуцлага тооцуулах албан шаардлага		Хууль, хяналтын байгууллагад шилжүүлсэн		
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	АТТ	Тоо	Дүн	
Орон нутгийн хөгжлийн сангийн болон Хоршоо хөгжүүлэх сангийн үйл ажиллагаанд тавих хяналтыг хэрэгжүүлээгүй	1	250,346.6			1	250,346.6							
Дүн	1	250,346.6			1	250,346.6							

Тав. Төсвийн захирагчийн ангиллаар аудитад хамрагдсан байдал ба санал дүгнэлтийн талаарх мэдээллийн нэгтгэл

№	Төсвийн захирагчийн ангилал	Байгууллага, нэгжийн тоо				Санал дүгнэлтийн хэлбэр			
		Аудитад хамрагдах	Үүнээс: Аудит хийсэн хэлбэр			Өөрчлөлтгүй	Хязгаарлалттай	Сөрөг	Дүгнэлт өгөхөөс татгалзсан
			Санал дүгнэлт гаргасан	Түүвэрт хамруулсан	Аудит хийгээгүй				
А	1	2	3	4	5	7	8	9	10
1	Төсвийн төвлөрүүлэн захирагч	1	1				1		
	НИЙТ	1	1				1		

АУДИТЫН ТАЙЛАНГ:

ХЯНАСАН:

ДАРГА, ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР

Д.БАТ-УНДРАА

АУДИТЫН МЕНЕЖЕР

Х.БОЛДБААТАР

Огноо: 2024-03-25

БОЛОВСРУУЛСАН:

АХЛАХ АУДИТОР

Ц.ОЮУНСУВД

Огноо: 2024-03-25

